

king tot vertrekkende armen: „De kerkeraad en de Diakenen zullen echter toezien, dat zij niet te zeer genegen zijn om hunne kerken van de armen te ontlasten, met welke zij andere kerken zonder eenigen nood zouden bezwaren”.

40. dient in verband hiermede ook duidelijk te worden uitgesproken, dat steunverleening door andere kerken niet is een uitstrekken van hare armenverzorging tot de armen van andere kerken, maar steun aan die kerken zelve, welke tot het vervullen van haar diaconale roeping niet in staat zijn. Het plaatselijk karakter van het ambt dient te worden gehandhaafd. Trouwens, wie zijn den armen nader dan de Diakenen der eigen kerk?

50. indien eene kerk niet in staat is hare armen genoegzame hulp te verleenen en zij daardoor hulpbehoevend wordt — hetgeen aan den kerkeraad als vertegenwoordigende de gemeente te beslissen staat —, dan wende zij zich tot de Classis om hulp. De Classis benoemt een (niet te groote) commissie, waarin ook Diakenen zitting hebben, ter fine van onderzoek en advies aan de eerstvolgende vergadering, die dan een collecte kan uitschrijven in de kerken der Classis. Doozich de behoefte aan hulp van meer blijvenden aard voor, dan kan de Classis telkens voor een jaar Deputaten aanwijzen, bij wie aanvragen door eventuele diaconaal hulpbehoevende kerken worden ingezonden en die deze aanvragen onderzoeken om daarover advies uit te brengen aan de Classis. Doch vastgehouden moet worden aan den regel, dat niet Deputaten, maar de Classis zelve over het uitschrijven van een collecte beslist.

60. indien ook de kerken van de Classis te zamen niet in staat zouden zijn zulk een hulpbehoevende zusterkerk te helpen — dan wende de Classis zich tot de Particuliere Synode, die op gelijke wijze handelt als hiervoor sub 50, met betrekking tot de Classis is aangegeven. Ook de Particuliere Synode zou reeds bij voorbaat Deputaten kunnen aanwijzen tot onderzoek en advies in zake eventuele aanvragen. Mits ook hier de beslissing over het uitschrijven van een collecte aan de Synode zelve blijve.

Men ziet, dit is konsekwent doorgedacht. Deze regelen bevelen zich aan door hun eenvoud.

Uitnemend is het o.a., dat zij er den nadruk op leggen, dat niet aan Deputaten het uitschrijven van een collecte moet worden overgelaten, maar dat de Classis zelf daarover moet beslissen.

Zij onderstellen, dat de steunaanvraag zich wel niet vorder dan de Particuliere Synode zal behoeven uit te strekken.

Daarom achten zij het beter, dat voor de hulp van de Generale Synode geen regeling zal worden getroffen.

Doch nog over een ander punt spreken Deputaten zich uit.

N.1. „of een aantal kerken ook zouden kunnen overeenkomen elkaar te steunen voor de verzorging van haar armen, die in Christelijke gestichten moeten verpleegd worden”.

Zij oordeelen, dat zulk een overeenkomst uitnemend kan werken.

Maar volgens hen dient in acht te worden genomen:

10. dat zulk een overeenkomst geheel vrijwillig is. Geen kerk kan of mag ook maar zijdelings gedwongen worden zich aan te sluiten. De meerdere vergaderingen kunnen aansluiting aanbevelen zoowel op grond van het belang van de eigen armen van iedere kerk, voor wie verpleging noodig kan worden, als in het belang van de kerk of de kerken, die reeds metterdaad den steun van andere kerken behoeven. Die meerdere vergaderingen kunnen Deputaten benoemen voor het beheer van zulk een kas, deze Deputaten instrueeren, rapport vragen van hunne handelingen en die beoordeelen. Maar elke kerk moet tenslotte zelve uitmaken of zij zich wil aansluiten. Wil zij dit niet, dan kan het gevolg zijn, dat zij zelve plotseling voor hooge uitgaven komt te staan of — erger nog — dat zij zulke ellendigen niet zou kunnen helpen. Maar de meerdere vergaderingen kunnen hiertegen geen dwingende macht oefenen.

20. aan den anderen kant moet zulke overeenkomst niet buiten het bestaande kerkverband omgaan. Reeds om deze reden, dat anders in beginsel maast het wettige kerkverband een ander wordt ingesteld. Maar ook omdat de behandeling dezer aangelegenheden op de meerdere vergaderingen een daadwerkelijke aandrang is voor alle kerken om zich tot dezen wederzijdschen steun aan te sluiten. Er is hier dan wel een kleine tegenstrijdigheid: vrije deelneming en toch behandeling op de vergadering van alle kerken. Maar deze weg is toch de meest verkieslijke.

30. zulk een overeenkomst zou kunnen worden aangegaan door de kerken van elke Classis onderling. Maar er is veel voor, den kring der samenwerkende kerken iets ruimer te nemen, en einde de risico over een groot aantal ker-

ken te verdeelen. Vooral wanneer onze kerken elkaar willen steunen om voor allerlei arme patiënten, — als krankzinnigen, idioten, epileptici, doofstommen, blinden, tuberculose-liders niet te vergeten — de noodige verpleging in Christelijke gestichten mogelijk te maken.

Toch is het wenschelijk niet meer te centraliseeren dan strikt noodig is. Voor deze gevallen zal het wel voldoende zijn, dat in elk synodaal ressort de kerken in staat gesteld worden zulk een overeenkomst met elkaar aan te gaan. Vooreerst bestaat er reeds in drie synodale ressorten een dergelijke overeenkomst en schijnt hier geen behoefte te bestaan aan hulp van buiten. Maar ten andere heeft aansluiting binnen dezen kring het voordeel, dat de kerken zelve, in Particuliere Synode vergaderd, elk jaar over de zaken hun oordeel kunnen laten gaan.

40 moet ook zulk een overeenkomst ten slotte uit de kerken zelve opkomen. Daarvoor is niets anders noodig dan dat een kerk het voorstel daartoe aanhangig make bij hare Classis met verzoek, dat deze hare zijds het voorstel indiene bij de Particuliere Synode.

Het lijkt ons daarom prematuur, dat de Generale Synode reeds nu een schema voor een dergelijke overeenkomst zou ontwerpen, waarvan niet eens bekend is of er deelnemers voor zouden zijn te vinden. Nog afgezien hiervan, dat elke Particuliere Synode zelve zal hebben uit te maken, hoe zij deze aangelegenheid in haar eigen ressort wil regelen. Bovendien zal de praktijk vanzelf allerlei aan de hand doen, waarmee rekening dient te worden gehouden maar dat nu niet is te voorzien.

Deputaten hebben dus het vraagstuk wel van alle kanten bekeken.

Wij verwachten, dat hun advies weinig bezwaar zal ontmoeten.

Wel lijkt het ons gewenscht, dat al deze regelen in een konklusie kort worden samengevat.

Dan kunnen zij in een nieuwe uitgave van de Kerkenordening onder de aantekeningen worden opgenomen.

Natuurlijk willen Deputaten niet, dat dit alles den Kerken zal worden opgelegd.

Dat zou strijden met het vrijwilligheids-systeem, door hen voorgestaan.

Maar een krachtige aanbeveling der Synode zal zeker haar uitwerking niet missen.

Vertrouwd mag, dat zulk een regeling er bij onze kerken zal ingaan.

— Inlichtingen uit de classis Drachten.

Van particuliere zijde ontvingen wij inlichtingen uit de classis Drachten, waarvoor wij den schrijver zeer vriendelijk danken.

Maar juist omdat het particuliere inlichtingen zijn en geen officiële, gaat het kwalijk aan daarvan publieke mededeeling te doen.

Wij willen slechts het volgende opmerken.

Vooreerst, dat het kort verslag van de jongste vergadering der classis Drachten vragen deed opkomen, welke, indien het op dit punt wat meer uitvoerig ware geweest, niet zouden zijn gerezen.

Vervolgens, dat de inlichtingen van onzen korrespondent inderdaad inlichtingen zijn en licht verspreiden over de handelingen der classis, waardoor deze begrijpelijker worden.

Eindelijk, dat het ons nog steeds duister blijft, waarom de classis op belofte van stilzwijgen over zijn afwijkend gevoelen de schorsing van Dr Van Leeuwen heeft opgeheven en zich niet tot de Synode van Groningen heeft gewend om nader advies.

— Dwangvoorstelling.

In Duitschland heeft de bekende Dr Kolffhaus loffelijk werk verricht door de denkbeelden van Dr Kuiper te propageeren.

Hij smaakte het genoegen vrucht op zijn jarenlangen arbeid te zien.

Maar ziet, Prof. Haitjema werd uitgenoodigd om op de vergadering van den Reformierten Bund te spreken.

Zijn onderwerp luidde „Persoonlijk Geloof en Kerk”.

Men zou zeggen: kiesheid eischte, dat hij niet rechtstreeks inging tegen den man, die in den Reformierten Bund zulk een grooten invloed heeft en die zooveel voor de ontwakning van het Gereformeerd bewustzijn in Duitschland heeft gedaan.

Ook tactisch was het geraden geen verschilpunten tusschen de Gereformeerden in Nederland op te rakelen in een omgeving, waar de Gereformeerde beweging in zekeren zin nog in haar opkomst is.

Hoe gemakkelijk ware dat geweest.

Prof. Haitjema had positief zijn gedachten kunnen ontwikkelen en over Kuiper kunnen zwijgen.

Dat had bijna ieder ander gekund, maar prof. Haitjema blijken zijn eigen bekentenis niet.

Hij schrijft toch in „De Gereformeerde Kerk”: „Ik kon niet nalaten, ter inleiding van mijn eigenlijk referaat den wensch uit te spreken, dat de Reformierte Bund in Duitschland in de toekomst meer dan te voren contact mocht weten te krijgen met die geestverwanten in Holland, die zich tot de beginselen der confessionele Vereeniging aangeetrokken gevoelen, en de evolutie van het Kuiperiaansche

Nieuw-Calvinisme niet vermogen mee te maken.” Merkwaardig die woorden: ik kon niet nalaten.

Het anti-Kuiperianisme is prof. Haitjema tot een obsessie geworden, welke hem tot in den vreemde achtervolgt.

Hij is wel te beklagen!

Zou het in het hoofd van een predikant of hoogleeraar, die lid is van de Gereformeerde Kerken, opkomen, om, wanneer hij in Duitschland of elders buiten onze grenzen sprak, te waarschuwen tegen Hoedemaker of Haitjema?

Natuurlijk niet.

Maar als men slachtoffer is van een obsessie handelt men niet als een normaal mensch.

— Lusten en lasten der anonymiteit.

In een noot onder een stuk van zijn „Gereformeerden” medewerker schrijft de Redactie van de N. R. Ct., dat het artikel, (dat onze woorden inzake de afvaardiging naar de Synode van Groningen overrechts weergaf) niet van dien medewerker, maar van een anderen (niet-Gereformeerden) afkomstig was.

Hoe wij tot dit misverstand kwamen, kunnen wij in ons vakantie-verblijf, waar we de noodige gegevens niet ter beschikking hebben, niet controleren.

In elk geval herstellen wij bij deze onze vergissing. Dit gaat althans van het schuldregister van zijn „Gereformeerden” medewerker af.

Overigens mag wel opgemerkt, dat anonymiteit verwardt werkt.

De N. R. Ct. bezit ook een niet-Gereformeerden medewerker, welke over interne aangelegenheden der Gereformeerde Kerken zijn oordeel ten beste (?) geeft.

Wonderlijk doet het daarbij aan, dat de Redactie voor onze klacht, dat die man onze woorden verdraaide, geen ooren geeft.

Zij acht het blijkbaar niet noodig er een onderzoek naar in te stellen of een later medewerkers ook valsche voorstellingen debiteert.

Nog minder om er verontschuldigen voor aan te bieden.

Het stuk van den „Gereformeerden” medewerker laten we voor wat het is.

Als die persoon zijn masker publiek aflegt, hopen we, wat wij aan zijn adres richtten, met bewijzen te staven.

Maar een anonus kan geen aanspraak maken op hetzelfde respect als een ridder zonder vrees of blaam.

Bij de lusten der anonymiteit behooren ook de lasten.

HEPP.

UIT DE BUITENLANDSCHE KERKEN.

Het Common Prayer Book in het Engelsche Parlement.

Hoewel de Anglicaansche kerk in hoogste ressort de veranderingen in het Gebedenboek heeft goedgekeurd, is de kwestie toch nog niet van de baan. Het Parlement bemoeit er zich thans mee.

Eerst berichtte het „Alg. Handelsbl.”:

De parlementaire medewerker van de „Westminster Gazette” schreef gisteren in zijn blad, dat vandaag een heftig verzet tegen de herziening van het Anglicaansche gebedenboek zou worden geboden, wanneer het daartoe strekkende wetsontwerp in de Kerkelijke Commissie van de beide Huizen van het Parlement zou komen. Deze Commissie, die kerkelijke wetsontwerpen moet onderzoeken, heeft het recht zo naar de groote kerkvergadering terug te zenden met opdracht, ze te veranderen of anders in te trekken. Wel kan dan een overleg tusschen de organen van Parlement en Kerk worden gehouden, maar het ontwerp kan niet aan de wetgevende macht van den Staat worden voorgelegd, wanneer de Kerkelijke Commissie haar bezwaren handhaaft. Nu moet de Protestantsche strooming sterk in deze Commissie vertegenwoordigd zijn en gesteund worden door den minister van Binnenlandsche Zaken en andere invloedrijke personen, zodat er groote kans zou bestaan, dat de tegenstanders van de herziening in de Commissie succes hebben.

Motief van het verzet is, dat het wetsontwerp in strijd is met de protestantsche beginselen der Reformatie, en daardoor inbreuk maken op de rechten van Z.M.’s onderdanen.

En eenige dagen later:

De Kerkelijke Commissie uit de beide Huizen van het Engelsche Parlement, bestaande uit 15 leden van het Hoogerhuis en 15 van het Lagerhuis, heeft gisteren besloten uit haar midden een subcommissie van drie personen te benoemen om een gedetailleerd onderzoek in te stellen naar de voorgestelde herziening van het Anglicaansche Gebedenboek. Zoals wij schreven, heeft de Evangelische richting haar laatste hoop op deze Kerkelijke Commissie gevestigd, die de bevoegdheid bezit om doorzending van het wetsontwerp naar het Parlement te weigeren. Geen wonder dus, dat zij overstelpt was met bezwaren tegen de herziening, en andere opmerkingen daaromtrent.

Daarom was er een, die een extra typeerend licht werpt op het eigenaardige karakter van een Staatskerk in onze dagen. Een lid van het Lagerhuis, kolonel Applin, maakte bezwaar tegen de vrijheid in het nieuwe Prayer Book, om de gebeden voor den Koning uit de liturgie weg te laten, een bepaling die voor geestelijken van zekere politieke richting wel aantrekkelijk zal zijn.

Volge hierover van Cas nemen motie ten einde

Of het in de doxie roe

Verlo worden

weer me het huis.

We spa we, strijd imaginair werkt tusschensch het ander

lijk, ook Weel n

steek van s lands

de Bolla als ik n

weloeer zi tusschen

ik maar lijke heer

vraag, of doceert, i

niek” zij van gevo

ik moet i hoor: hi

twee gam hierna vi

geciteerde De tij

een privi voorbij.

wel hun het voor

zich in scholen,

dient, en De overt

wijs het dan De

in zijn t zichte va

bij het k Technisc

delbaar van het

dat de r Onderwij

nu spra Hooger

worden dit doct

van 23 worden.

Hooger verkrigh

ook de u het ook

kan toch dat de T

Woorda? ingenieu

tierecht, derschied

lon van Om meer

voor de v per Sr. I

stens 10 No. 1044,

vrijheid dat zij de

de Vrije Van de I

zij, schoo toch fel

School, d meerde F

inrichtin recht, om

alleen aa houden?

Laten hierover

toiten hie de eerste

ren des H. H. Ku

die Hoog schouwd

Kerkelijk dienst

onze vadi Toch hebl

den verlo Men mo

tere morg Dr Kanjan

Dat de bezitten